

Dosarul nr. 2ra-81/21

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești, Judecător – I. Botezatu

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, Judecători – D. Fugenjo, L. Caraianu, A. Mironov

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești – Sîrbu Lilia, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dimitrova Tatiana către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 28 mai 2020, prin care au fost respinse apelurile declarate de avocatul Jecov Nicolai în interesele Tatianei Dimitrova, de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești - Selemet Alexandru și de reprezentantul Ministerului Justiției al RM - Gainaru Iulian, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din 18 noiembrie 2019,

c o n s t a t ă:

La 08 noiembrie 2018, Dimitrova Tatiana a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 15000 lei și compensarea prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 10 septembrie 2014, Procuratura UTA Găgăuzia a anulat Ordonanța din 15 august 2014 privind refuzul în pornirea urmăririi penale în privința Tatianei Dimitrova și, respectiv, a pornit urmărirea penală pe faptul comiterii infracțiunii, prevăzute de art.327 alin.(1) din Codul penal, iar la 28 noiembrie 2014, Dimitrova Tatiana a fost atrasă în dosarul penal în calitate de învinuită, fiindu-i înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) din Codul penal - Folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Totodată, în privința sa fiind instituită măsura preventivă, obligând-o de a nu părăsi țara.

În luna decembrie a anului 2014, i-a fost expediată copia rechizitoriului, iar dosarul penal a fost expediat în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Prin sentința Judecătoriei Comrat din 10 mai 2017, Dimitrova Tatiana a fost

achitată în comiterea infracțiunii imputate pe motivul lipsei faptei infracționale.

Totodată, a fost respinsă acțiunea civilă a părții vătămate Popaz Stefanida, în procesul penal, privind încasarea de la Dimitrova Tatiana a prejudiciului material în sumă de 49628 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 26 decembrie 2017, apelurile declarate de Procuratura UTA Găgăuzia și partea vătămată Popaz Stefanida, au fost respinse ca neîntemeiate, cu menținerea sentinței Judecătoriei Comrat din 10 mai 2017.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 mai 2018, recursurile declarate de Procurorul în Procuratura de circumscripție Comrat – Andronic Natalia și de Popaz Stefanida, împotriva sentinței Judecătoriei Comrat din 10 mai 2017 și a deciziei Curții de Apel Comrat din 26 decembrie 2017, au fost respinse ca fiind inadmisibile.

Astfel, reclamanta a menționat că în legătură cu acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, în scopul apărării de la învinuirea înaintată în comiterea infracțiunii, a avut de suportat cheltuieli de asistență juridică, atât la etapa urmăririi penale, cât și în instanțele de judecată, în cuantum de 15000 lei, care urmează a fi reparate în conformitate cu prevederile art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

De asemenea, dat fiind faptul că în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, i-au fost cauzate suferințe psihice considerabile, or, urmărirea penală și examinarea cauzei în instanța de judecată au durat mai mult de 3 de ani (de la 10 septembrie 2014 și până la 30 mai 2018), statul, în virtutea legii, este obligat să compenseze prejudiciul moral cauzat.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din 18 noiembrie 2019, s-a admis parțial acțiunea Tatianeii Dimitrova împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM și, s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Tatianeii Dimitrova, prejudiciul material în sumă de 15000 lei și prejudiciul moral în sumă de 20000 lei.

La 29 noiembrie 2019, avocatul Jecov Nicolai în interesele Tatianeii Dimitrova, a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din 18 noiembrie 2019 în partea respingerii cerințelor privind compensarea prejudiciului material și compensarea prejudiciului moral, și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care cerințele să fie admise integral.

La 16 decembrie 2019, Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești - Selemet Alexandru, a depus cerere de apel solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 18 noiembrie 2019 și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Tatianeii Dimitrova să fie respinsă ca neîntemeiată.

La 04 decembrie 2019, reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova - Gainaru Iurie, a declarat apel prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 18 noiembrie 2019 și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea Tatianeii Dimitrova să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 28 mai 2020, apelurile declarate de avocatul Jecov Nicolai în interesele Tatianeii Dimitrova, de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești - Selemet Alexandru și de reprezentantul Ministerului Justiției al RM - Gainaru Iulian, au fost respinse ca neîntemeiate, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din 18 noiembrie 2019.

Pentru a decide astfel, reiterând că Dimitrova Tatiana a fost achitată prin sentința

irevocabilă a Judecătoriei Comrat din 10 mai 2017, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii, instanța de apel a conchis că atragerea în dosarul penal în calitate de învinuită și înaintarea învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(1) din Codul penal, cu aplicarea măsurii preventive sub formă de obligarea de a nu părăsi țara, atestă ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală și ale procuraturii, iar în sensul celor menționate, colegiul a considerat că drepturile Tatianeii Dimitrova, garantate de Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, au fost încălcate, ea fiind în drept să solicite repararea prejudiciu moral.

Mai mult, cu referire la stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, prin prisma principiului echității și rezonabilității, instanța de apel a remarcat faptul că durata generală a urmăririi penale și examinării dosarului penal, a fost îndelungată și anume 3 ani și 8 luni (10.09.2014 – 30.05.2018), cu aplicarea măsurilor preventive sub formă de obligarea de a nu părăsi țara, ceea ce denotă că Dimitrova Tatiana a suferit o presiune psihologică, totodată fiindu-i limitate drepturile legate de statutul său social, inclusiv în sfera activității desfășurate.

În altă ordine de idei, cu referire la repararea prejudiciului material în mărime de 15000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru achitarea serviciilor juridice, instanța de apel a menționat că realitatea, necesitatea și rezonabilitatea lor, au fost demonstrate, inclusiv prin bonul de plată Seria YL nr. 741254. (f.d. 73)

La 17 august 2020 și 04 septembrie 2020 (prin intermediul oficiului poștal), Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești – Sîrbu Lilia, a depus cerere de recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Comrat din 28 mai 2020 și a hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din 18 noiembrie 2019, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, astfel concluziile instanței fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii. Aceste încălcări ale instanței de apel au dus la soluționarea greșită a litigiului.

Suplimentar, s-a specificat faptul că, în speță, nu au fost constatate temeiurile prevăzute la Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau al organului ierarhic superior, prin care s-ar stabili ca fiind ilegale măsurile procedurale întreprinse de organul de urmărire penală.

De asemenea, reprezentantul recurenteii a invocat faptul că măsurile procesuale aplicate în privința intimatei, sunt prevăzute de legislația procesual penală și au fost aplicate corespunzător pentru cazul de infracțiune, săvârșirea căreia îi era imputată.

În aceeași ordine de idei, reprezentantul recurenteii consideră că prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în condițiile în care intimata nu a fost condamnată și a fost emisă sentința de achitare în comiterea infracțiunii, or, această acțiune reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral.

În concluzie, a remarcat faptul că instanța de apel nu a ținut cont că circumstanțele cu privire la învinuirea intimatei și cele derivate din dosarul penal, nu au fost

publicate în masă și nu au avut o rezonanță în societate, astfel că argumentele Tatianeii Dimitrova, privind suferințele morale, poartă un caracter declarativ.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Comrat din 28 mai 2020, a fost expedită participanților la proces la 30 iunie 2020 (f.d. 237 vol.I), iar Procuratura UTA Găgăuzia a recepționat actul judecătoresc la 01 iulie 2020. (f.d.240 vol.I)

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs înaintată de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești – Sîrbu Lilia, prin intermediul serviciului poștal, la 17 august 2020 (f.d.30 vol.II), se consideră depusă în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești – Sîrbu Lilia, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii

a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Procuratura UTA Găgăuzia sediul Vulcănești.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Procurorul Procuraturii UTA Găgăuzia sediul Vulcănești – Sîrbu Lilia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru